

رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری: محدودیت جغرافیایی در محل فعالیت وکلا، مغایرتی با قانون تسهیل ندارد

رای شماره ۱۴۰۴۳۱۳۹۰۰۰۶۴۷۲۲۶ مورخ ۲۰/۰۳/۱۴۰۴ هیات عمومی دیوان عدالت اداری

ابطال بخشنامه شماره ۹۱۶۴۷/۸۰ مورخ ۲۲/۵/۱۴۰۳ معاون سیاست گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی

شماره دادنامه: ۱۴۰۴۳۱۳۹۰۰۰۶۴۷۲۲۶

تاریخ دادنامه: ۲۰/۰۳/۱۴۰۴

شماره پرونده: ۰۳۰۱۵۷۱

مرجع رسیدگی: هیات عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای محمدرضا حاجی نصراله

طرف شکایت: وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره ۹۱۶۴۷/۸۰ مورخ ۲۲/۵/۱۴۰۳ معاون سیاست گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی

گردش کار:

شاکی به موجب دادخواستی ابطال بخشنامه شماره ۹۱۶۴۷/۸۰ مورخ ۲۲/۵/۱۴۰۳ معاون سیاست گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی را عام الشمول و مغایر با ماده ۶۰ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب سال ۱۳۷۶ دانسته و ابطال آن را خواستار شده است.

متن مقررہ مورد شکایت به شرح زیر است:

”جناب آقای محمدی

رییس محترم مرکز روابط و اطلاع رسانی

موضوع: شمولیت تبصره ۴ ماده ۷ مکرر قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی،

با سلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۸۷۹۱۳/۱۳ مورخ ۱۶/۵/۱۴۰۳ موضوع «درخواست یکی از شهروندان در خصوص محدوده جغرافیایی پروانه و کالت» نکاتی به شرح ذیل اعلام می گردد:

به موجب تبصره ۴ ماده ۷ مکرر قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، وضع هرگونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز، که خارج از چهارچوب قانون مذکور باشد از قبیل حدود صنفی یا براساس تعداد و یا فاصله جغرافیایی دارندگان و یا متقاضیان آن مجوز، توسط قانون و کلای دادگستری به عنوان مرجع صدور مجوز ممنوع است.

شایان ذکر است ایجاد هرگونه محدودیت جغرافیایی برای قبول شدگان آزمون کارآموزی و کالت توسط قانون های و کلای دادگستری سراسر کشور مغایر با تبصره فوق الذکر می باشد. - معاون سیاست گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی وزارت امور اقتصادی و دارایی، ضمن ارسال لایحه دفاعیه معاون سیاست گذاری و راهبری اقتصادی آن وزارتخانه به شماره ۱۵۷۵۹۹/۸۰ مورخ ۲۹/۸/۱۴۰۳، به موجب نامه شماره ۱۶۱۴۳۵/۹۱ مورخ ۵/۹/۱۴۰۳ توضیح داده است که:

”برابر بند ۱ ماده ۱۲ قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۰/۲/۱۴۰۲، هیات عمومی دیوان عدالت اداری، می تواند به شکایات، تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی و حقوقی از آیین نامه ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداری ها و مؤسسات عمومی غیردولتی رسیدگی نماید، اما از آنجا که نامه شماره ۹۱۶۴۷/۸۰ مورخ ۲۲/۵/۱۴۰۳ معاونت سیاست گذاری و راهبری اقتصادی که موضوع شکایت شاکی است، از مصادیق بند ۱ ماده قانونی پیش گفته (مقرره دولتی) نمی باشد؛ بنابراین موضوع در صلاحیت هیات عمومی دیوان نبوده و قابلیت طرح در هیات یاد شده را ندارد و رسیدگی به تقاضای ابطال نامه معاونت صدرالذکر به استناد بند ۱ ماده ۱۰ و ماده ۱۱ قانون اخیرالذکر (رسیدگی به تصمیمات و اقدامات واحدهای دولتی اعم از وزارتخانه، سازمان ها، مؤسسات، شرکت های دولتی و ...) در صلاحیت شعب دیوان می باشد.“

لایحه دفاعیه معاون سیاست گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز به شرح زیر است:

“مقدمه ۱: برابر تبصره ۵ ماده ۷ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی (الحاقی در بند (پ) ماده ۱۳ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها مصوب ۲۲/۱۲/۱۴۰۲): «مواد (۷) و (۷ مکرر) قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، حاکم بر همه قوانین مربوط به مجوز های کسب و کار می باشد.»

مقدمه ۲: برابر تبصره ۴ ماده ۷ مکرر قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی (الحاقی ۲۴/۱۲/۱۴۰۰ به موجب قانون تسهیل صدور مجوز های کسب و کار): «وضع هرگونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز، که خارج از چهارچوب این قانون باشد؛ به دلایلی از قبیل اشباع بازار، محدودیت ظرفیت و حدود صنفی یا براساس تعداد و یا فاصله جغرافیایی دارندگان و یا متقاضیان آن مجوز، ممنوع است.»

نتیجه: محدودیت جغرافیایی مقرر در ماده ۶ قانون کیفیت اخذ پروانه و کالت دادگستری مصوب ۱۷/۱/۱۳۷۶ که تصریح می دارد «وکلانمی توانند در غیر از محلی که برای آنجا پروانه و کالت دریافت کرده اند؛ دفتر و کالت تأسیس نمایند و همچنین نمی توانند عملاً فعالیت و کالتی خود را در محل دیگری متمرکز نمایند؛» به واسطه قانون مؤخر و حاکم (یعنی تبصره ۴ ماده ۷ مکرر قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی)، نسخ ضمنی گردیده است.”

هیات عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳/۳/۱۴۰۴ با حضور رییس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای مبادرت کرده است.

رای هیات عمومی

هرچند براساس تبصره ۴ ماده ۷ مکرر قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی الحاقی سال ۱۴۰۱ وضع هرگونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز که خارج از چهارچوب این قانون باشد به دلایلی از قبیل اشباع بازار، محدودیت ظرفیت و حدود صنفی یا براساس تعداد و یا فاصله جغرافیایی دارندگان و یا متقاضیان آن مجوز ممنوع است، ولی نظر به این که حکم مذکور صرفاً ناظر به مجوزهای کسب و کار و همچنین مرحله صدور آن بوده و حکم مقرر در ماده ۶ قانون کیفیت اخذ پروانه و کالت دادگستری ناظر به صلاحیت و حدود فعالیت و اشتغال وکلای دادگستری و در جهت انتظام امور و کالتی و واجد آثاری چون نظارت کانون های وکلای صادرکننده پروانه است و ارتباطی به محدودیت جغرافیایی پروانه صادره از سوی مراجع صادرکننده مجوزهای کسب و کار ندارد، در

نتیجه بخشنامه شماره ۸۰/۹۱۶۴۷ مورخ ۲۲/۵/۱۴۰۳ معاونت سیاست گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی مغایر با ماده ۶ قانون کیفیت اخذ پروانه و کالت دادگستری بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ [قانون دیوان عدالت اداری](#) مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود. این رای براساس ماده ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۰/۲/۱۴۰۲ برای مراجع اداری و قضایی معتبر و ملاک عمل است.

احمد رضا عابدی

رئیس هیات عمومی دیوان عدالت اداری